

ומה בנוקבא שהיא יותר בעלת דינים מז"א נאמר עליה שיש ממנה נחת רוח כל שכן שריחו כלבנון שהוא יותר מהתפוחים יש ממנו נחת רוח גדולה ובאים דרכו טובות וחסדים. **וְשִׁפִּיר קֶאֱמֵר** ואומר רשב"י, יפה אמר רב המנונא סבא שמנקב הימני של ז"א יוצאים נחת רוח וחסדים. אמנם על פי רוב הוא כמו שאמר רשב"י שמשני הנקבים יוצאים דינים.

וְנִמָּה דְאֶמֶר וִירַח יְהוָה אֶת רִיחַ הַנִּיחֹחַ הוקשה לו שהרי פשט הכתוב שהחוטם אינו הוא עצמו הניחוח אלא החוטם לחוד והניחוח לחוד, וא"כ היה צריך לומר וירח ה' את ריח הנחת מלשון נחת רוח ומדוע אמר ריח ניחוח בח' כפולה. **הַנִּיחֹחַ בְּתֵרֵי סְטָרֵי** ומפרש שהניחוח מלמד על נחת כפולה משני צדדים שהוא צד העליון מא"א וצד התחתון מז"א, **חֹד נִיחָא, דְּאֶתְנִלְיָא עֲתִיקָא קִדִּישָׁא סְתִימָא דְכָל סְתִימִין** דהיינו נחת אחת שיש לז"א שהוא מצד מעלה על ידי שמתגלה עתיקא קדישא דהיינו א"א שהוא סתום מכל הסתומים שמאיר ומבסם חוטם ז"א, שזה עיקר הביסוס כי ז"א מריח מחוטם א"א בביסוס הנמשך אליו, **דְּהָאֵי הוּא נִיחָא וְאֶתְבְּסְמוּתָא לְכָלָא** שזהו נחת והתבסמות והמתקה לכל, גם לאבא ואמא, כי על ידי ההארה הגדולה שנמשכת מא"א מתמתקים כל הגבורות כולן. **וְחֹד אֶתְבְּסְמוּתָא דְלִתְתָּא, בְּהָהוּא תִנְנָא וְאַשָׁא דְמִדְבָּחָא** והמתקה אחת הבאה מלמטה על ידי העשן ואש המזבח מתקשרים כל העולמות ועולות כל הגבורות ונכנסות בחוטם ז"א ושם מתבסמים. **וּבְגִין דְּאִיהוּ מְתֵרִין סְטָרִין, פְּתִיב נִיחֹחַ** ומפני שהמתקה הגבורות באות משני הצדדים, דהיינו מא"א לז"א, וגם על ידי הקרבנות מלמטה למעלה

לכן אמר נחוח בח' כפולה לשון רבים. **וְכָלָא בְּזַעִיר אַנְפִּין אַתְמָר** ושתי בחינות ביסום אלו הן רק בז"א כי א"א אין צריך שום המתקה כי אין בו שום דינים אלא כולו רחמים.

אודנין דז"א

תַּרִּי אוֹדְנִין, לְמִשְׁמַע טַב וּבִישׁ שתי אזנים יש לז"א וכל אוזן שומעת טוב ורע ולא שאחת שומעת טוב והאחת שומעת רע אלא שתיהן שומעות בין טוב ובין רע. **וְתַרְוִייהוּ סְלִקִּין לְחַד** ולכן שתיהן יחד נחשבות לאוזן אחת. דאילו היתה אחת לשמוע טוב ואחת לשמוע רע היו נחשבות לשתיים. **דְּכַתִּיב, (מלכים ב יט) הִטָּה יְהוָה אָזְנֶךָ וְשָׁמַע** ומביא ראיה דכחד חשבינן שכתוב הטה ה' "אזנך" לשון יחיד חסר י' וזה מוכיח ששתי האזנים נחשבות לאחת. וכן הוא בדניאל (ט' י"ח) הטה אלהי "אזנך" ושמע שגם הוא לשון יחיד וחסר. **אוֹדְנָא לְגוֹ בְּגוֹ דִּילִיה, תְּלִיָּא בְּרִשִּׁימִין עֲקִימִין** האוזן לפני ולפנים שלה, דהיינו בפנימיות שלה תלויה ברשימות ושבילים עקומים שמתעקמים ועולים עד המוח, ואינם נקבים ישרים כמו החוטם והפה, **בְּגִין דִּיתַעֲכַב קָלָא לְאַעֲלָא בְּמוֹחָא** והטעם כדי שיתעכב הקול ויעלה לאט לאט עד שיכנס למוח, **וַיַּבְחִין בֵּיה מוֹחָא** ועל ידי זה יבחין המוח בקול בין טוב לרע, **וְלֹא בְּבִהִילוֹ** ולא יכנס במהירות שאם יעלה במהירות דרך שביל ישר לא יוכל להבחין בין טוב לרע, **דְּכָל מַלְּה דְּהוּי בְּבִהִילוֹ, לָא הוּא בְּחֻכְמָתָא שְׁלִימָתָא** כי כל

מילה ודבר שנעשה במהירות אי אפשר שיהיה בחכמה שלימה אלא יכול לטעות ולא להבין טוב.

בעלי הכנפיים המעלים את הקול

מֵאוֹדָנִין אֵלַיִן תִּלְיִין כָּל מְאִירְהוֹן דְּגִדְפִין [זוטא] מהאזנים הללו

דו"א תלויים ומושרשים כל המלאכים בעלי הכנפים שהם שש מאות אלף

אור הרשב"י

נכרוזות בעוה"ז ע"י ב"ד של מעלה ושליח ב"ד ההולך עמהם, והנה עבוי וגסות האויר אינו מניח לשיעבור וירד קול הרוחני בתוכו, ואמנם כאשר העופות מפריחים באויר הם חותכים ובוקעים האויר וחולקים אותו ע"י הפרחתם ועפיתם, ואז קול הכרוז עובר דרך שם. וזה סוד פסוק כי עוף השמים יוליך את הקול, כי דרך פריחתו ועפיתו מוליך אותו. ויש עופות אחרות שע"י דבורם וצפצופם מצטרף ומתחבר קול הכרוז עם קולם ועוברים יחד, וכנגד אלו נאמר ובעל כנפים יגיד דבר. אבל כנגד העופות האחרות שאינם מדברות אלא מוליכים הקול האחר העליון ע"י עפיתם בכנפיהם כנז' ואלו הם העופות הנק' בלע"ז אב"ס מודא"ס ונקראים בלשון הקודש וגם בלשון ערבי רחם בפרשת שמיני, ועליהם נאמר יוליך את הקול.

ואחר שכתבתי זה נזכרתי שהוא להפך כי עוף השמים הוא המדבר, ולכן נאמר בו יוליך את הקול כי מתערב קולו עם קול הכרוז, וע"י זה הוא יוליך הקול ההוא. וכנגד האלמים אמר

בַּחֲכָמָה יָדִיעַת צַפְצוּפֵי עוֹפוֹת. [זוטא]

(שער רוה"ק שער ג' דף ה' ע"ב)

עוד ידיעה אחרת היתה להרב ז"ל שהיה מכיר בצפצופי עופות, וזה ענינו. דע כי מן היום שנשרפה התורה כנודע ע"י אומות העולם בעוה"ה, נמסרו אז כוחותיה וסודותיה ביד הקליפות, ולכן אין שום בריה שבעולם אפי' מן בריות טמאות כמו בהמות חיות ועופות שקצים ורמשים שכל אלו יש להם שרים ממונים עליהם, ואותם השרים יודעים רזי התורה וסודותיה מן הזמן הנזכר. והנה אותם השרים הממונים על הבריות או העופות ההם יזמינו בפיהם בצפצופם וקולם סודות עמוקים מן התורה, ומי שיבין קולם וצפצופם יוכל לידע כמה סודות בתורה. ויש דורות שיש צדיקים בתוכם מכירים את זה כמו שראיתי למורי ז"ל בעיני, וע"כ השרים מזמינים הסודות ההם ומכירים ומבינים אותם הראויים להבינם כנז'.

גם דע כי כל מה שנגזר למעלה מכריזים הגזירה ההיא בכל העולמות, ובפרט בעולם העשיה. גם כל העבירות שהאדם עובר כולם

הלימוד היוכי

אור הרשב"י

ובפרט על בשורות עצירת המגיפה בר מינן, וכמעט שבכל זמן המגיפה אינה נמצאת באותה העיר והולכות משם. ולא די אלא אפי' כל התולעים והזבובים והיתושים כולם מגידים חכמה, ואין דבר בעל חי בעולם כלו אפי' מן השקצים והרמשים שלא יגיד איזה דבר חכמה, ולכן תמצא שאין העופות מצויים אלא במדינות במקום ישוב כדי להגיד לבני אדם פשעם וחטאתם וכל הקורות אותם והנגזר עליהם. ועל כן בזמן חורבן הבית שגלו ישראל לבבל כתיב מעוף השמים ועד 302 בהמה נדרו הלכו, כי אין בהם צורך שם כיון שאין שם בני אדם.

והנה לפעמים ענין צפצוף העופות הוא באופן אחר, כי יש נשמות בני אדם מגולגלים בהם באותם העופות או בכל מיני בריות שיהיו והכל לסיבות ידועות כפי ענשם ואלו הנשמות הנז' הם יודעים ממה שהיו יודעות בתחילה וגם יודעים הרבה עתידות ממה ששומעים מן קול הכרוז מאחורי הפרגוד, ואז הם מגידים אותם הדברים. גם יש לפעמים באופן אחר כי איזו נשמה של צדיק באה מן העולם העליון ומתלבשת באותה צורה ודמיון ההוא ואינו בריה או עוף ממש אלא מתדמה ומתראה כך, והוא מגלה ומגיד סודות התורה וכיוצא, ואמנם כפי מדריגת ומעלת האדם הרואה אותם כך יתדמו לפניו ולפעמים יתראו לפני שני אנשים יחד ואיש אחד מהם יתדמה לו בצורת עוף או בריה אחרת והאיש השני יתדמה בפניו באופן אחר, והכל כפי מעלת האדם הרואה אותם.

ובעל כנפיים יגיד דבר, שהוא העוף שאין בו בחינת דבור כלל רק בחינת עפיתו בכנפים, וע"י כנפיו בלבד הוא מגיד הדבר עליון, ולפי שאינו דבור גמור רק בדרך רמז ע"י העפיפה לכן נאמר בו לשון הגדה כנודע, כי כל לשון הגדה הוא ברמז ובחשאי, וזהו יגיד דבר, כי כפי רמז תנועת עפיתו ניכר קול הכרוז. גם דע כי חילוק זה ישנו ג"כ בעופות שהם בעלי צפצוף כי פעמים מצפצפים ופעמים מעופפים ומגידים בעפיתם.

והנה ענין עופות האלמים הנז' הנק' רחם כנז"ל בלשון ערבי ובלה"ק, הם נמשכות מצד ליליית ההורגת את הילדים הקטנים אשר עדיין לא הגיעו לכלל דבור, וכל הנשמות ההם, ובפרט אם הם רשעים כולם הולכות דבקות ומתחברות עם אלו העופות האלמים הנז' והולכות עמהם ועם ליליית, ולכן אין להם כח דבור. ויש עוף ממונה להודיע גזירת רעב ח"ו. ויש ממונה להודיע גזירת הארבה ח"ו. וכן עד"ז בכל הגזרות בין הטובות בין הרעות, ויש ממונה על כמה דברים חלוקים ומשונים זה מזה. והנה עופות האלמים הם ממונים על גזרת הילדים הקטנים המתים בקטנותם, וכן יודעים בשורות אחרות ג"כ. והעורב ממונה על בשורות רעות בלבד ובפרט על בשורת המגיפה בר מינן ולפעמים בדרך מקרה אומר איזו בשורה טובה.

והנז' הנקרא בלשון לע"ז אל מולא"נו מבשר בשורות טובות והגולנדרני"א הנקרא בלשון הקודש צפור דרור מבשר בשורות טובות